

Свінціцький А.С.

**РЕЦЕНЗІЯ
НА ПІДРУЧНИК «ЕНДОКРИНОЛОГІЯ»
(ДРУГЕ ВИДАННЯ)
за редакцією проф. П.М. Боднара
(Вінниця, «Нова книга» 2010)**

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ

Перше видання підручника «Ендокринологія» (2002) давно розійшлося по медвузах України і уже сьомий рік успішно слугує підготовці медичних кадрів для нашої держави. За ці роки накопичено певний досвід його використання, є суттєві досягнення в науці і практиці.

Друге видання перероблене і суттєво доповнено. Значно розширено авторський колектив. Серед 26 співавторів підручника 16 – провідні фахівці нашого Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. В розділі «Історія розвитку ендокринології в Україні» приведено внесок вчених України в розвиток ендокринології. Чільне місце займає інформація про лауреатів Нобелівської премії в галузі фізіології і медицини за досягнення у дослідженні ендокринологічних проблем.

Серед гіпоталамо-гіпофізарних захворювань розглядаються анатомо-фізіологічні дані, акромегалія, хвороба Ценко-Кушінга, гіперпролактинемія, гіпопітуїтаризм, нецукровий діабет, соматотропна недостатність, аденоми гіпофіза. Розділ достатньо ілюстрований малюнками, таблицями, схеми, фотографіями сучасної медичної апаратури.

Захворювання щитоподібної залози є одним з провідних в підручнику. Цікавою є інформація по нетоксичному зобу, широко висвітлені його дефіцитні стани, їх особливості, критерії діагностики, профілактики та лікування. Значний інтерес представляє матеріал по тиреотоксикозу, гіпотиреозу, тиреоїдитах, раку щитоподібної залози. Ці захворювання є найбільш поширеними, а значить актуальними є питання їх діагностики та лікування. Захворювання при щитоподібних залоз особливо гіперпаратиреоз створюють значні утруднення для їх своєчасного розпізнання, лікування та реабілітації хворих.

Проблема цукрового діабету була і залишається однією з актуальних в сучасній охороні здоров'я. Через те вважаю оправданим суттєву модернізацію цього розділу в підручнику. Розділ розпочинається з анатомо-фізіологічних даних, детально розглядається

класифікація та діагностика цукрового діабету. Оправдано, на мій погляд, виділення спеціальних розділів по цукровому діабету типу 1 і типу 2. В них на сучасному рівні подається патогенез, клінічні особливості та методи терапії. В лікуванні цукрового діабету типу 1 переводяться різні препарати інсуліну, в т.ч. аналоги а також інгаляційний інсулін та помпо терапія. В діабеті типу 2 детально розглядається гетерогенність його патогенезу, критерії діагностики і сучасні методи терапії: секретагоги, сенситайзери, інгібітори α -глікозидази, інкретин-модулятори, Аміноміметики та інші. Важливим є міжнародний консенсус в лікуванні цукрового діабету типу 2. Самі новітні дані використані при підготовці хронічних ускладнень цукрового діабету їх класифікації патогенезу та лікування. В цьому особливо виділяються діабетична ретинопатія, нефропатія та діабетична стопа. Достатньо висвітлені гострі ускладнення цукрового діабету, особливості його перебігу у дітей при вагітності та хірургічних втручаннях.

Розділ «Захворювання надниркових залоз» форматовано за оригінальною схемою: анатомо-фізіологічні дані, захворювання в основі яких лежить гіперфункція, первинна недостатність надниркових залоз та феохромоцитома. Розділ достатньо ілюстровано сучасними схемами, фотографіями з питань патогенезу клініки, діагностики та лікування основних захворювань надниркових залоз.

Хірургічне лікування ендокринних захворювань є найбільш давнім і апробованим методом в ендокринологічній практиці. Розділ підготовлений фахівцями, які стояли у витоків ендокринної хірургії і Україні.

В цілому, підручник «Ендокринологія» за редакцією проф. П.М. Боднара складає позитивне враження. Він відповідає програмі з внутрішньої медицини, адресований студентам-медикам, може бути використаний інтернами, молодими лікарями, які пов'язують свою лікарську долю з ендокринологією. Через те він має універсальне значення і по своїй суті є сучасним керівництвом з ендокринології.